

Österreichisch-tschechische Arbeitsmaterialien zum Thema „Urgeschichte“

entstanden im Rahmen der
AT-CZ-LehrerInnen-Fortbildungstage
im Urgeschichtemuseum, Asparn/Zaya

Juli 2010

Inhalt

Hinweise zur Verwendung der Materialien	3
Das Mammut	7
Das Leben des Mammutjägers	10
Höhlenmalerei	14
Tiere in der Altsteinzeit	17
Was braucht der Mammutjäger zum Kochen?	19
Bekleidung in der späten Jungsteinzeit	20

Obsah

Příručka na použití materiálů	5
Mamut	7
Život lovce mamutů	10
Jeskynní malířství	14
Zvířata ve starší době kamenné	17
Co potřebuje lovec mamutů k vaření?	19
Oděv pozdní doby kamenné	20

Hinweise zur Verwendung der Materialien

Die Materialien schließen an eine **Führung** im Museum an. Sie können entweder in die Führung eingebaut werden oder nach der Führung bearbeitet werden. Das Urgeschichtemuseum Asparn gibt Ihnen weitere Informationen zum genaueren Ablauf: www.urgeschichte.at, Tel 02577/84180, E-Mail: info@urgeschichte.at.

3

Zielgruppe: 10-14 Jahre, gemischte (zweisprachige deutsch-tschechische) Gruppen (gelbes Viereck „AT-CZ“ am rechten Rand), Deutschlernende (gelbes Viereck „DE“ am rechten Rand), Tschechischlernende (gelbes Viereck „CZ“ am rechten Rand)

Die Materialien bestehen aus mehreren Arbeitsblättern mit **6 Aktivitäten:**

- Mammutspiel (Außenbereich des Museums)
- Das Leben des Mammutjägers (2. Etage)
- Höhlenmalerei (Museumshöhle)
- Tiere in der Altsteinzeit (Museumshöhle)
- Was braucht der Mammutjäger zum Kochen? (Kochgrube)
- Bekleidung (Ötzi).

Die Arbeitsblätter können entweder nach einander oder unabhängig voneinander bearbeitet werden. Sie sind **nicht aufbauend** gestaltet. Sie können sich das Arbeitsblatt herausnehmen, das Sie für Ihre Gruppe geeignet halten.

Die Materialien sind so aufgebaut, dass am Anfang jedes Themas die **wichtigsten Wörter auf Deutsch und Tschechisch** eingeführt werden. Danach folgt eine einfache museumsbezogene Aktivität zu den verschiedenen Themen.

Weitere Materialien zur Gestaltung von österreichisch-tschechischen Schulaktivitäten können unter www.sprachkompetenz.at (Schulen > Eigenpublikationen) kostenlos heruntergeladen werden.

Weitere Informationen zu den einzelnen Aktivitäten:

„Das Leben des Mammutjägers“ und „Bekleidung“

Für diese beiden Thema stehen Arbeitsblätter für unterschiedliche Zielgruppen zur Verfügung: zweisprachige Gruppen, österreichische SchülerInnen, die Tschechisch lernen und tschechische SchülerInnen, die Deutsch lernen. Die Fragen für die zweisprachige Gruppe sind inhaltlich schwieriger. Bei den Fragen für die Deutsch- bzw. Tschechischlernenden wurde ein leicht verständlicher Inhalt gewählt.

Spiel:

Denke dir ein Rezept für ein Jägerfest nach erfolgreicher Mammutjagd aus. Male ein Bild der speisenden Jäger! Benutze ähnliche Farben wie der urgeschichtliche Maler.

Was braucht der Mammutjäger zum Kochen?

Ein Mammutjäger brauchte keinen Kochtopf! Er hat Steine zum Aufwärmen in die Feuerstelle gelegt. Als Kochtopf hat er die Tierhäute verwendet. In der Tierhaut hat er seine Suppe mit Kräutern und Fleischbrocken mithilfe von heißen Steinen gekocht. Die heißen Steine funktionierten in der Tierhaut wie ein Tauchsieder.

4

Příručka na použití materiálů

Materiály navazují na prohlídku muzea. Mohou být buď zahrnuty do prohlídky nebo zpracovány po jejím skončení. Více informace: www.urgeschichte.at, Tel 0043 2577/84180, E-Mail: info@urgeschichte.at.

5

Cílová skupina: 10-14 let, smíšené (dvojazyčné německo-české) skupiny (žlutý čtvereček „AT-CZ“ na pravém okraji), pro ty, kteří se učí němčinu (žlutý čtvereček „AT“ na pravém okraji), pro ty kteří se učí češtinu (žlutý čtvereček „CZ“)

Materiály se skládají z několika pracovních listů se šesti aktivitami:

- Hod oštěpem na mamuta (venkovní areál muzea)
- Život lovce mamutů (2. poschodí)
- Jeskynní malby (muzejní jeskyně)
- Zvířata ve starší době kamenné
- Co potřebuje lovec mamutů k vaření? (jáma k vaření)
- Oděv (Ötzi)

Pracovní listy se mohou zpracovávat jak postupně za sebou tak nezávisle na sobě. Nejsou vypracovány tak, že by na sebe navazovali. Můžete zvolit takový pracovní list, který považujete pro Vaši skupinu za vhodný.

Materiály jsou sestaveny tak, že na začátku každého tématu je uvedena slovní zásoba v němčině a češtině. Pak následuje jednoduchá aktivita vztahující se k různým tématům muzea.

Další materiály k vytvoření rakousko-českých školních aktivit si můžete bezplatně stáhnout na www.sprachkompetenz.at (Schulen > Eigenpublikationen)

Další informace k jednotlivým aktivitám:

„Život lovce mamutů“ a „Oděv“

K těmto oběma tématům jsou k dispozici pracovní listy pro různé cílové skupiny: dvojazyčné skupiny, rakouští žáci, kteří se učí česky a čeští žáci, kteří se učí německy. Otázky pro dvojazyčné skupiny jsou obsahově obtížnější. U otázek pro žáky učící se němčinu respektive češtinu byl zvolen snáze srozumitelný obsah.

Hra

Vymysli recept pro oslavu lovců po úspěšném lovu na mamuta. Namaluj obrázek, jak lovci společně jedí. Použij podobné barvy jako pravěký malíř.

Co potřebuje lovec mamutů k vaření?

Lovec mamutů nepotřeboval k vaření hrnec. Vkládal kameny do ohniště k nahřátí. Jako hrnec používal zvířecí kůži.

Ve zvířecí kůži vařil svoji polévku s bylinkami a kousky masa pomocí nahřátých kamenů. Horké kameny fungovaly v kůži jako ponorný vaříč.

Das Mammut

Mamut

**Hier kannst du die tschechischen Wörter lernen.
Zde se můžeš učit německá slova.**

7

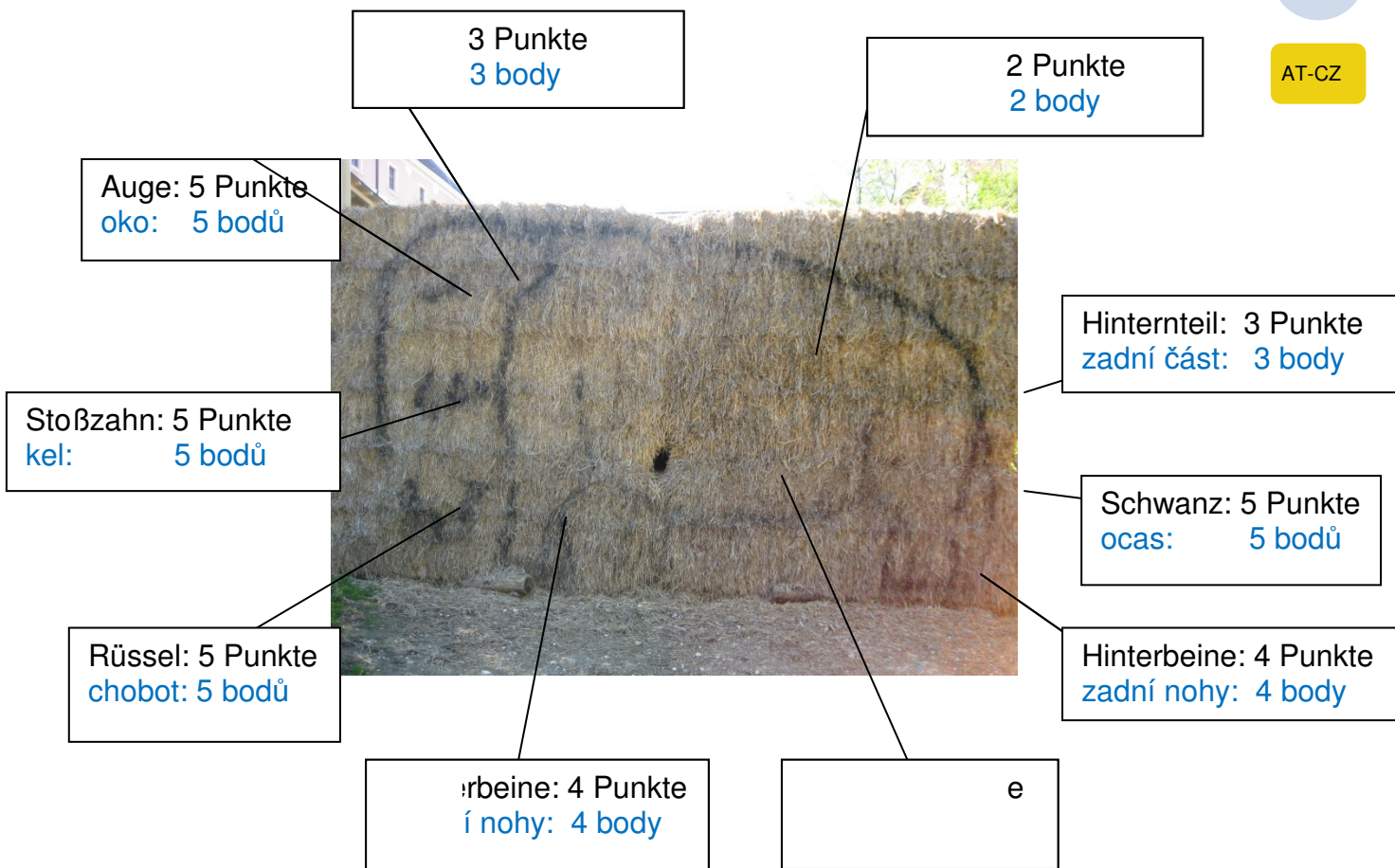
AT-CZ

rn

Speerwerfen auf das Mammut /Hod oštěpem na mamuta

8

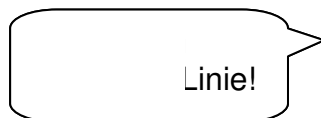
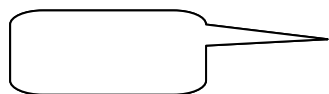
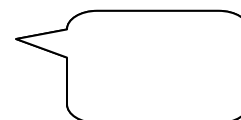
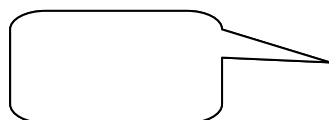
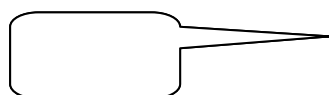
AT-CZ

Team tým	1. Wurf 1. hod	2. Wurf 2. hod	3. Wurf 3. hod	4. Wurf 4. hod	5. Wurf 5. hod	6. Wurf 6. hod	Sieger 1. Runde vítěz 1. kolo
1							
2							
							Sieger 2. Runde vítěz 2. kolo
1							
2							

Und das kannst du zu deinen Mitspielern sagen:
Takto můžeš své spoluhráče oslovit:

Das Leben des Mammutjägers Život lovce mamutů

**Hier kannst du die tschechischen Wörter lernen.
Zde se můžeš naučit německá slova.**

10

AT-CZ

lovit – lovil	jagen - jagte
sbírat – sbíral	sammeln – sammelte
vařit – vařil	kochen – kochte
skladovat – skladoval	lagern – lagerte
potrava	Lebensmittel
jíst – jedl	essen – aß
šít – šil	nähen - nähte
divočák	Wildschwein
brambory	Kartoffeln
brusinky	Preiselbeeren
ohniště	Feuerstelle
pec	Backofen
sklep	Keller
jáma	Grube
kořínky	Wurzeln
oděv	Kleidung
kůže	Leder
látka	Stoff

Finde die richtigen Antworten!
Najdi správné odpovědi!

11

AT-CZ

Lovec mamutů...	Der Mammutjäger...
lovil:	jagte:
☐ mamuta	☐ Mammut
☐ divočák	☐ Wildschwein
sbíral:	sammelte:
☐ brambory	☐ Kartoffeln
☐ brusinky	☐ Preiselbeeren
vařil:	kochte:
☐ na ohništi	☐ auf der Feuerstelle
☐ v peci	☐ im Backofen
skladoval potravu:	lagerte Lebensmittel:
☐ ve sklepe	☐ im Keller
☐ v jámě	☐ in der Grube
jedl:	aß:
☐ kořínky	☐ Wurzeln
☐ rýži	☐ Reis
ušil své oděvy z:	nähte seine Kleidung aus:
☐ kůže	☐ Leder
☐ látky	☐ Stoff

Finde die richtigen Antworten!
Najdi správné odpovědi!

12

CZ

Lovec mamutů...
jedl:
☐ mamuta
☐ hamburger
vařil:
☐ na ohništi
☐ na sporáku
skladoval potravu:
☐ ve sklepě
☐ v ledničce
jedl:
☐ kořínky
☐ rýži
sbíral:
☐ brusinky
☐ PET láhve
šil své oděvy z:
☐ kůže
☐ látky

Finde die richtigen Antworten!
Najdi správné odpovědi!

13

DE

Der Mammutjäger...
aß:
☐ Mammut
☐ Hamburger
kochte:
☐ auf der Feuerstelle
☐ auf dem Herd
lagerte Lebensmittel:
☐ im Keller
☐ im Kühlschrank
sammelte:
☐ Kartoffeln
☐ PET-Flaschen
aß:
☐ Wurzeln
☐ Reis
nähte seine Kleidung aus:
☐ Leder
☐ Stoff

Höhlenmalerei

Jeskynní malířství

*Hier kannst du die tschechischen Wörter lernen.
Zde se můžeš učit německá slova.*

14

AT-CZ

ČERNÁ

SCHWARZ

BÍLÁ

WEISS

ČERVENÁ

ROT

MODRÁ

BLAU

ZELENÁ

GRÜN

ŽLUTÁ

GELB

ORANŽOVÁ

ORANGE

HNĚDÁ

BRAUN

ŠEDÁ

GRAU

RŮŽOVÁ

ROSA

FIALOVÁ

VIOLETT

Was ergeben die Farben, wenn man sie mischt?
Jakou barvu dostaneme, když různé barvy smícháme?

ŽLUTÁ a MODRÁ _____

GELB und BLAU

ŽLUTÁ a ČERVENÁ _____

GELB und ROT

ČERVENÁ a MODRÁ _____

ROT und BLAU

15

AT-CZ

Finde im Text die Farbennamen
Najdi v textu názvy barev

ASBROTČERVENÁKLNMBLAUMODRÁYDRGELBŽLUTÁQSPVIOLETTFIALO
VÁWZUTGRÜNZELENÁ

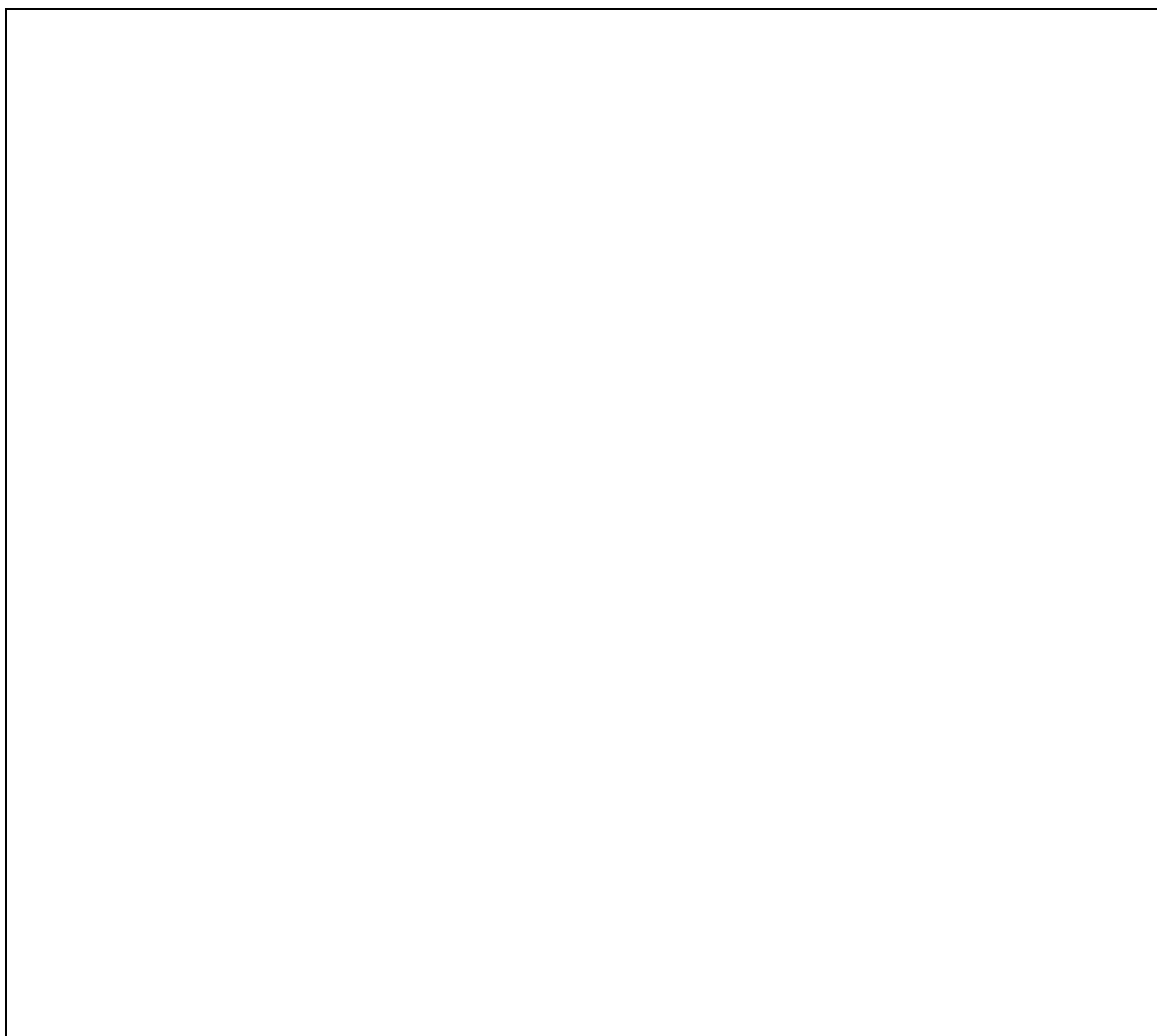
BRAUNHNĚDÁHNGLGRAUŠEDÁFAUSCHWARZČERNÁWEIßBÍLÁSUHAHAL
AORABGEORANŽOVÁ

Geh noch einmal in die Museumshöhle und versuche die Wandmalerei nachzumalen. Welche Farben wurden benutzt?

Jdi ještě jednou do muzejní jeskyně a pokus se namalovat nástěnnou malbu. Které barvy byly použity?

16

AT-CZ

Tiere in der Altsteinzeit Zvířata ve starší době kamenné

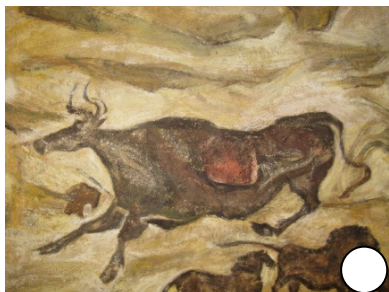
**Hier kannst du die tschechischen Wörter lernen.
Zde se můžeš učit německá slova.**

17

AT-CZ

mamut	Mammut
jelen	Hirsch
kůň	Pferd
kráva	Kuh
ryba	Fisch
pes	Hund
ovce	Schaf

Welche Tiere hast du in der Museumshöhle gesehen? Kreuze an!
Jaká zvířata jsi viděl/-a v jeskyni muzea? Zaškrtni je!

18

AT-CZ

Was braucht der Mammutjäger zum Kochen?

Co potřebuje lovec mamutů k vaření?

**Hier kannst du die tschechischen Wörter lernen.
Zde se můžeš učit německá slova.**

19

AT-CZ

horké kameny	heiße Steine
zvířecí kůže	Tierhaut
hrnec	Kochtopf
dřevo	Holz
lžíce	Löffel
ohniště	Feuerstelle

Welche Buchstaben fehlen? Ergänze sie und kreuze dann an, was der Mammutjäger zum Kochen verwendet hat.

Která písmena chybí? Doplň je a zaškrtni, co používal lovec mamutů k vaření.

zvířecí ků_e/Tier_ aut

oh_ň/Feu_r

d_evo/H_lz

lží_e/L_ffel

h_nec /Koch_opf

h_rké ka_eny/hei_e S_eine

Bekleidung in der späten Jungsteinzeit

Oděv pozdní doby kamenné

Hier kannst du die tschechischen Wörter lernen.
Zde se můžeš učit německá slova.

20

AT-CZ

plášť	Umhang
boty	Schuhe
halena	Bluse
kalhoty	Hose
zástěra	Schürze
čepice	Mütze
šňůra	Schnur
opasek	Gürtel
dýka	Dolch

Was trug der Ötzi? Such dir im Museum ein Bild vom Ötzi. Male es ab. Schneide die Kärtchen aus und klebe sie an die Bekleidungsstücke. Jak se oblékal Ötzi? Najdi v muzeu vyobrazení Ötziho. Namaluj si stejný obrázek. Vystříhni tyto kartičky a nalep je na části oděvů.

21

AT-CZ

plášť z trávy	Grasumhang
boty	Schuhe
halena	Bluse
kalhoty	Hose
zástěra	Schürze
tunika z kozí kůže	Ziegenfelltunika
čepice z medvědí kůže	Bärenfellmütze

šňůra	Schnur
opasek	Gürtel
pazourková dýka	Feuersteindolch

**Was trug der Ötzi? Such dir im Museum ein Bild vom Ötzi. Male es ab.
Schneide die Kärtchen aus und klebe sie an die Bekleidungsstücke.**

23

DE

Umhang	Schürze
Schuhe	Dolch
Bluse	Gürtel
Hose	Tunika
Mütze	Schnur

Jak se oblékal Ötzi? Najdi v muzeu vyobrazení Ötziho. Namaluj si stejný obrázek. Vystříhni tyto kartičky a nalep je na části oděvů.

plášť	dýka
boty	tunika
halena	čepice
kalhoty	šňůra
zástěra	opasek

24

CZ